

TĒVIŠKĒS AIDAI

Nr 31 (1910) 1994 m. rugpjūčio mėn. 16 d.

Eina 39-tus Metus.

Melbourne

Popiežius Jonas Paulius II apie motinystės kilnumą

Moterims šiuo metu yra plačiai atsivėrę socialinio veikimo ir apaštalavimo Bažnyčioje akiračiai - kalbėjo šv. Tėvas, - tačiau socialinė veikla ir bažnytinis aktyvumas niekada kilnumu ir didybe nepralenks moters pašaukimo būti motina.

Aukščiausią kilnumo laipsnį motinystė pasiekė Mergelės Marijos asmenyje. Ji - pavyzdžiausia moteris - savo dalį didžiajame išganyto motina. Jos dieviškos motinystės dėka tapo įmanomas Dievo įsikūnijimas ir žmonijos išganymas. Vėliau, dalyvaudama Kristaus išganytoje kancijoje, Sūnaus agonijos valandą stovėdama prie Kryžiaus, ji tapo visų krikščionių ir žmonijos motina.

Šiandien, deja, gyvename laikais, kai dėl tariamos laisvės ir tariamos pažangos kilnų motinystės pašaukimą ketinama paversti tik archaiška atgyvena. Šitokių ketinimų akistatoje turime priminti, kad nepaisant daugybės kitokių moters pašaukimų, pašaukimas būti motina yra pirmutinis ir kilniausias. Šitai patvirtina fiziologiniai ir psichologiniai moters asmens ypatumai. Apie tą patį liudija etinis, religinis ir netgi estetinis moters vaidmens suvokimas. Nesvarbu, kokiais kriterijais svarstytume moters misiją pasaulyje, visuomet pirmoje vietoje turime pabrėžti jos gebėjimą savyje udgti ir gimdyti naują žmogų. Šitoks kuriamasis pradas moteryje yra kur kas didesnis negu vyro asmeny. Nėštumas ir gimdymas moterį labiau jausmais susieja su vaiku. Atsakomybė už naują gyvybę, už naują žmogų, tiesa, vienodai tenka abiem tėvams, tačiau motina tą atsakomybę ir artumą išgyvena kur kas intensyviau negu tėvas.

Nepaisant šitokių akivaizdžių dalykų, šiandienėje mūsų kultūroje motinystė susilaukia prieštaravimų ir aršios kritikos. Apstu kultūrinį srovių, kurioms motinystė tėra tik našta, tik laisvės prievartavimas ir kliūtis moters socialiniam veikimui. Neretai motinystę ir profesinę karjerą priešpastatoma kaip dvi nesuderinamas alternatyvas. Dar daugiau, yra judėjimų, kurie tiesiog reikalauja, kad pačioms moterims būtų palikta laisvė spręsti apie savo pradėtą kūdikių likimą. Tarytum pradėta nauja gyvybė būtų tik moters kūno dalis, su kuria galima daryti viską kas patinka. Šitokioje kultūroje pasitaikantys heroiški moterų apsisprendimai ginti kūdikį savo gyvybės kaina, atrodo tik kaip

Vitražas „Madona“

Bronius Bružas

atgyvenę arba fanatizmo paskatinti bergėdi mostai.

Šitai motinystę vertinančios srovės yra išsigimusio moralumo išdavos, kurias pagimdė krikščioniško sąmoningumo atšalimas, - pasakė Jonas Paulius II. Pasitvirtina taisyklė, kad pristigęs krikščioniškos dvasios, savaime stinga ir garantijų žmogiškoms prigimtiniams vertybėms.

Gi Evangelija grįsta žmogaus asmens ir šeimos samprata neleidžia atsisakyti motinystės dėl materialinės gerovės ar dėl kitų asmenybės bruožų vystymo. Krikščionybė moko, kad šeimyninė meilė nesiriboja vien vyro ir moters

bendru gyvenimu, bet sekdama prigimties tvarka, gimdo naujas gyvybes ir virsta tėvų meile vaikams. Motinystė yra prigimtinis moters pašaukimas, dėl to moteris, tapdama motina, savo žmogišką pašaukimą įvykdo iki galo ir tuo pačiu sustvirtina savo asmens orumą.

Senojo Testamento Pradžios knyga pasakoja, kad pirmoji motina Ieva, patyrusi motinystės pašaukimo išsipildymo - gimdymo palaimą, sušuko: „gavau žmogų per Dievą“ (Pr 4,1). Motinystė yra bendradarbiavimo su Dievu Sutvėrėju slėpinys, dėl to Ieva Senasis Testamentas vadina
(Nukelta į 4-tą psl.)

„Tėviškės Aidų“ kvieslys

Prenumeruokim „Tėviškės Aidus“, Kol dar tarnauja akys.
Geriausias draugas jie mums bus, Protingai švies ir šnekins.

Valio mūs „Tėviškės Aidams“, Kurie žinias mums tebesems Iš vietos ir iš pasaulinių Nesenkancios šviesos šaltinių.

O „Tėviškės Aidų“ baterijai Dar negresia išsikrovimas. Juk Federacija sutvėrė ją, Todėl toks tvirtas jos likimas.

Linkėkim „Tėviškės Aidams“ Dar daug ilgų, vaisingų metų! Lai Dievo palaima jus remis, - Savaitraščio leidėjai kaip numato.

1994 m. rugpjūtis

„Moteris - taikos mokytoja“

Šią temą popiežius Jonas Paulius II parinko būsimai Pasaulinei taikos dienai, kurią Bažnyčia visame pasaulyje kasmet mini naujųjų metų dieną - sausio 1-ąją.

Moters kaip taikos mokytojos vaidmenį siūlydama ateinančių metų Pasaulinei taikos dienai, Sv. Tėvas trokšta paryškinti du esminius moters misijos visuomenėje bruožus. Pirmas - kiekviena moteris savo taikos misiją pirmiausiai atlieka šeimoje, auklėdama savo vaikus ir mokydama juos solidarumo, brolybės ir pakantumo vertybių, kurios yra ir socialinės ramybės pagrindas. Antra - pirmiausiai moterys spontaniškai priešinasi socialinei nelygybei ir smurtui. Specifiniai moteriško sąmoningumo bruožai ir moterų jautrumas visuomenės gyvenimo įvykiams ypač ryškiai matosi kai visuomenėje ir pasaulyje, kaip dabar, vyksta konfliktai.

Šių metų rudenį bus paskelbtas Popiežiaus laiškas, skirtas būsimai pasaulinei taikos dienai. Jį Sv. Tėvas pirmiausiai adresuos moterims, ragindamas nuolatos prisiminti savo moteriško pašaukimo visuomenėje ypatumus. Sv. Tėvas kreipsis ir į visą pasaulio katalikų bendruomenę bei visus geros valios žmones, ragindamas gerbti moterį kaip taikos mokytoją, pripažinti šitokią jos vaidmenį ir padėti jį vykdyti šeimos bei socialiniame gyvenime. LRTV

Rugpjūtis - katalikiškos spaudos mėnuo

Australijai vyskupai kasmet rugpjūčio mėnesį skelbia katalikiškos spaudos mėnesiu. Taip daro ir mūsų Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba, kad sava, katalikiška spauda gyvuotų ir būtų visų remiama ir skaitoma. Prašome didžiai gerbiamus lietuvių sielovados kunigus nors vieną šio mėnesio sekmadienio rinkliavą skirti „Tėviškės Aidams“. Kreipiamės į „Tėviškės Aidų“ skaitytojus ir visus katalikiškos spaudos mylėtojus per šį mėnesį surasti nors po vieną naują „Tėviškės Aidų“ prenumeratorių.

Mūsų Parapijos namuose yra ALK Federacijos Valdybos būstinė, laikraščio redakcija ir administracija. Čia kiekvieną penktadienį susirenka būrys žmonių savanoriškai tarnybai sulankstyti laikraštį ir paruošti išsiuntimui paštu. Būsime labai dėkingi, kad ir visur kitur lietuviai katalikai prisidėtų finansine parama savo laikraščio leidimui.

ALK Federacijos valdyba

Nesame svetimšaliai, bet Dievo šeimos nariai

(šeima Senajame Testamente)

Siais metais mūsų dėmesys pirmiausia krypta į šeimą - šią mažą bendruomenę, gyvą visuomenės ląstelę, nuo kurios priklauso ir dabartis, ir ateitis. Todėl verta susipažinti ir su ištakomis - Senojo ir Naujojo Testamento liūdijimais, apie santuoką ir šeimą, ir šiandienės Bažnyčios svarbiausiais dokumentais, katalikiškų kraštų patirtimi šeimų pastoracijoje. Visų pirma pažvelkime, ką kalba apie šeimą Senajame Testamente.

Senojo Testamento šeimose neabejotinai vyravo patriarchalinės tradicijos. Ši šeima - maža bendruomenė, kurios narius jungė tamsūs giminystės saitai ir gyvenimas po vienu stogu. Tačiau daugelyje Senojo Testamento vietų mes randame užuominų, kad visas Izraelis - tarsi viena šeima. Dabar gi mes dažnai Bažnyčią vadiname šeima, o tikinčiuosius: broliais ir seserimis, nes krikščioniškos šeimos ištakos - paslėptos giliai senovėje, siekia tolimus biblinius laikus. Pažvelkime į šeimos „evoliuciją“ Senajame Testamente, kad kartu galėtume geriau pažinti nuolatinį Dievo rūpestį tais, kuriems Kūrėjo pavesta atsakinga misija: duoti pasauliui naują gyvybę.

Senajame Testamente sunkiai rasime žodžius, kurie atitiktų mūsų dienų šeimos sampratą. Hebraiškai „be'ab“ - „tėvo namai“ geriausiai apibūdina Senojo Testamento šeimą. Šis terminas - giliai patriarchalinis. Šeima - nedidelė bendruomenė, kurios narius jungė kraujo ryšys ar bendra pastogė. Taigi, šios mažos bendruomenės nariai: vyras, žmona ar žmonos, vaikai, vergai, tarnai, svetimtaučiai, radę prieglobstį tuose namuose, o taip pat našlaičiai. Žinoma, Senajame Testamente, ypač Karalių knygoje, taip kalbama tik apie karalių ar turtingųjų namus, gi paprastų izraelitų šeimos, ypač dėl materialinių sumetimų, buvo gerokai mažesnės.

Pirmoji šeima. Jau Pradžios knyga mums pateikia pirmosios šeimos paveikslą. Adomas ir Ieva, Dievo sutverti vienas kitam, pašaukiami ypatingai misijai: Dievas sutvėrė žmogų panašų į save, juos sutvėrė kaip vyrą ir moterį, sutvėręs palaimino ir įsakė užpildyti žemę, t.y. dovanoti pasauliui naujas gyvybes.

Šią pirmąją šeimą galime apibūdinti kaip Dievo paskatą žmonijai vystytis. Pats Dievas palaimino vyro ir moters bendrą gyvenimą. Nesuardomas santuokos ryšys gauna pradžią pirmosios šeimos vienybėje, nuo kurios priklausė visos žmonijos likimas.

Šioje pirmoje šeimoje yra visi būdingi šeimai elementai: tėvystė, motinystė, vaikai, broliai ir seserys. Šioje šeimoje taip pat vyrauja ir natūrali artimo meilė.

Taigi, ši pirmoji šeima yra paties Dievo norėta. Kūrėjo įsikišimas čia reiškia palaiminimą ir tvirtą pamatą. Šis bendras gyvenimas išplaukia iš Dievo ir grįžta pas Dievą. Tėvystė ir motinystė toliau tesia žemėje Dievo kuriamąjį darbą. Išlaikydama, puoselėdama ir perteikdama ateinančioms kartoms tikėjimą ir paklusnumą Dievo valiai, šeima auga ir klesti.

Patriarchalinė šeima įneša naujų elementų į žmonijos istoriją. Patriarchalinės šeimos pavyzdys - Abraomo namai. Pradžioje Abraomas turėjo vieną žmoną - Sarą. Tačiau šiai esant nevaisingai, Abraomas paima į žmonas ir Saros tarnaitę Agarą. Taigi didžiausiais troškimas buvo turėti kuo daugiau vaikų, ypač berniukų. Vyriausias sūnus buvo auklėjamas ypatingai, kad po tėvo mirties galėtų deramai tapti visos šeimos galva. Vaikai buvo laikomi tokia pačia brangia Dievo dovana, kaip ir pats gyvenimas. Čia galima įžvelgti tam tikrą moralinę priešpriešą: negi pats Dievas skatino poligamiją ir skrybas? Religijos psichologija laikotarpį nuo Abraomo iki karalių epochos pabaigos vadina „didžiojo Tėvo laikotarpiu“, t.y. Abraomas,

patriarchai, Izraelio ir Judo karaliai svarbiausiu laikė Dievo pažadą Abraomui: tavo palikuonys bus skaitlingi kaip pajūrio smiltys, kaip žvaigždės danguje. Tačiau prisiminkime, kad Dievas nubaudė Saliamoną, po jo mirties skilo vieninga izraelitų valstybė, kad jis leido savo svetimtautėms žmonoms aukoti stabams ir pats buvo nukrypęs nuo tikrojo tikėjimo. Labiausiai senas patriarchalines izraelitų šeimos tradicijas stiprino laukiamasis Mesijas: iš Jesės šaknies kilis atžala...

Taigi, matome, poligamijos mes niekaip negalime išbraukti iš izraelio tautos istorijos. Tačiau aiškiai matome, kad pirmąkart, Dievo palaimintas santuokos ryšys yra monogaminis, t.y. tarp vieno vyro ir vienos moters. Netgi Abraomo šeimoje, Sara - pirmoji žmona - turėjo aiškią pirmenybę prieš Agarą - antrąją žmoną. Abraomo įpėdinystė ir visus Dievo pažadus paveldėjo Izaokas - gimęs iš Saros, o ne Agaros sūnus, nors šis ir gimė anksčiau.

Senojo Testamento šeima - ilgas ir sunkus evoliucijos kelias, pilnas ieškojimų ir klisčių. Tačiau Dievo Apvaizda nuolat rūpinosi žmonija, saugojo nuo išnykimo ir savęs susinaikinimo, nuolat mokė ir auklėjo. O duris į Naująjį Testamentą mums atversia šventoji šeima. LRTV

Šeima Naujajame Testamente

Senajame Testamente šeimos evoliucijos kelias buvo ilgas, sunkus ir labai komplikotas. Gi Naujajame Testamente, Viešpaties Jėzaus Kristaus valia, šeima tapo sakramentu. Tai reiškia, kad Dievas sutuoktiniams teikia ypatingų malonių, laimina ir pašventina bendrą jų gyvenimą.

Naujajame Testamente mums prieš akis pirmiausia iškyla šventoji šeima: šventasis Juozapas, švenčiausioji Mergelė Marija ir kūdikis Jėzus. Šios šventos šeimos garbei Katalikų Bažnyčia skiria pirmąjį sekmadienį po Kalėdų. Šventoji Nazareto šeima - gyvas pavyzdys visoms krikščioniškoms šeimoms.

Prisiminkime vieną pavyzdį iš Šventos Šeimos gyvenimo, kurį mums pateikia evangelistas Lukas. Šeima keliauja į Jeruzalės šventyklą. Grįžtant, Jėzus pasilieka Jeruzalėje. Gimdytojai, grįžę dienos kelią, randa Jėzų šventykloje tarp išminčių ir Rašto žinovų. Kam

ieškojote? Negi nesuprantate, kad man reikia būti mano Tėvo reikaluose? (plg. Lk.2,41-50). Šitaip atsakydamas, Jėzus paliūdija savo priklausomybę kitai šeimai, kurioje Dievas yra Tėvas, o jis - Sūnus. Tiems, kurie nori sekti Jį, savo artimus ir brangius žmones reikia palikti tarsi antroje vietoje. Kas nori būti mano mokiniu, tačiau nepalieka savo tėvo, motinos, žmonos, vaikų, brolių, seserų, nevertas būti mano mokiniu. (plg. Lk.9,57-62). Amžių bėgyje sprendžiant šią problemą išskildavo daug neaiškumų. Negi pats Jėzus Kristus prieš šeimyninį gyvenimą? Atsakant į šį klausimą tenka pasitelkti vertybių skalę. Šeima yra reikšmingas dalykas, Dievo karalystė - amžina, aukščiausia vertybė. Šeima tad gali būti viena iš priemonių pasiekti Dievo karalystę. Na o tiems, kurie Dievui pašventė vienokiu ar kitokiu būdu savo gyvenimą, nėra reikalo dairytis atgal. Trisdešimt metų trukęs tylus Jėzaus gyvenimas Nazarete liūdija, kad kaip tik per šeimą atėjo išganymas į pasaulį. Tačiau kiekvienos šeimos pirminis modelis yra švenčiausioji Trejybė.

(Nukelta į 8-tą psl.)

TRUMPAI

Kiek gyventojų? ELTOS žiniomis, 1994 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 739 tūkstančiai žmonių, iš kurių kaimuose 1 milijonas 184 tūkstančiai. Praeitais metais gimė tik 620 žmonių daugiau, negu mirė. 1989-1993 m. laikotarpiu iš Lietuvos išvyko beveik 107 tūkstančiai, atvyko 55 tūkstančiai. Išvykusiųjų 53% buvo rusai, 13% ukrainiečių ir 5% lenkų.

Jungtinių Tautų Pabėgėlių komisariato duomenimis, 4 milijonai 600 tūkstančių buvusios Jugoslavijos gyventojų, tai yra maždaug ketvirtadalis, yra pabėgėliai ir tremtiniai. 3 milijonai 900 tūkst. šių pabėgėlių gyvena ne savo kraštuose buvusios Jugoslavijos teritorijoje; likusieji beveik 700 tūkst. rado prieglobstį Vakarų kraštuose. 2 milijonai 800 tūkst. iš namų išvarytų žmonių šiuo metu gyvena Bosnijos-Hercegovinos ribose, pusė milijono - Chorvatijoje, 400 tūkst. Serbijoje, 50 tūkst. - Juodkalnijoje, 30 tūkst. - Slovėnijoje, 15 tūkst. - Makedonijoje ir apie 100 tūkst. - Jungtinių Tautų sukurtose saugumo zonose.

Balkanuose vykstantis karas neatpažįstamai sujaukė iki konflikto pradžios galiojusią etninę buvusios Jugoslavijos kraštų sandarą. Šiuo metu, - pastebima Pabėgėlių komisariato raporte, - sunku tikėtis, kad visi pabėgėliai galėtų grįžti į anksčiau gyventas vietas. Pagaliau net ir taikos planas, kurį kariaujančios šalims pasiūlė tarptautinė bendruomenė, yra tik kompromsinis sprendimas, nepajėgus atstatyti iki karo buvusios Balkanų kraštų etninės sandaros.

Liepos 18 d. rytą Romos Šv. Andriejaus - Sant'Andrea delle Fratte bažnyčioje buvo aukotos gedulingos Mišios už mirusių radijo išradėjo Guglielmo Marconi našlę markizę Maria Cristina Bessi Scali. Mišias aukėjo kard. Pietro Palazzini; koncelebravo kard. William Baum ir keliolika velionę pažinojusių Romos vyskupų ir kunigų. Tarp koncelebrantų buvo ir Vatikano radijo programų direktorius kun. Antonio Stefanizzi, šiuo metu vadovaujantis Vatikano televizijos centrui.

Markizė Maria Cristina Bezzi Scali mirė sulaukusi 94 metų amžiaus. Visą gyvenimą buvo didelė Vatikano radijo gerbėja. Jos santykiai su Vatikano radiju prasidėjo 1931 metais, kuomet jos vyras - radijo išradėjas Guglielmo Marconi, popiežiaus Pijaus XI kvietimu, įrengė pirmąjį Vatikano radijo stotį. Po mišių Romos šv. Andriejaus bažnyčioje, velionės palaikai buvo palydėti į Sasso Marconi vietovę, netoli Bolonijos ir palaidoti prie 1937 metais mirusio jos vyro.

New Yorko arkivyskupas kard. Joseph O'Connor liepos 22 d. pareiškė, kad net jeigu už tai būtų pasodintas į kalėjimą, New Yorke bus uždarytos visos katalikiškos ligoninės, jeigu sveikatos apsaugos sistemos reforma JAV-ėse įstatimiškai įteisins aborto išlaidų kompensavimą valstybės sąskaita. Kard. O'Connor taip pat išreiškė įsitikinimą, jog jo poziciją parems ir kiti Amerikos vyskupai. Amerikos vyskupų konferencija pasiuntė laišką kongreso vadovams, kur protestuojama prieš bet kokio įstatymo projekto, numatančio automatišką lėšų už aborto darymą sugrąžinimą, įteisinimą.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorė dr. Aurelija Sadauskienė. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Published by E. Šidlauskas
22 Stradbroke Dve.,
St. Albans. 3021
President of the Lithuanian
Catholic Federation

PRIEŠAI MŪSŲ TARPE

Rašo dr. Jonas Kunca

Baigiantis karui Lietuvos miškuose susibūrė gana skaitlinga rezistentų grupė, nutarusi ginklu pasipriešinti okupantui iki prasidės karas tarp JAV ir S. Sąjungos ir Lietuva bus išlaisvinta. Nors Stalinas žinojo, kad tokio karo pavojaus nėra, masinis partizanų pasipriešinimas galėjo persimesti į kitas okupuotas šalis. Taigi ji reikėjo likviduoti kuo greičiau. Rusam buvo reikalinga informacija apie partizanų jėgų dydį, išdėstymą ir apsiginklavimą. KGB buvo pavestas šis darbas.

Nelengva buvo surasti išdavikus, kurie turėtų partizanų pasitikėjimą. Dėl to KGB naudojosi paslaugom iš užsienio atvykusių išėvių nacionalistų emisarų, kuriem pristatė KGB agentus kaip neva tai patriotinės slaptos organizacijos vadeivas. Aišku, kad KGB reikėjo infiltruoti VLIKA ir kitas aktyvius organizacijas, kad iš anksto sužinoti apie pasiuntinių pervežimą į Lietuvą.

Po partizanų infiltracijos ir sunaikinimo KGB stengėsi sutrukdyti išėvių organizacijom kelti viešumon Pabaltijo okupaciją ir žmogaus teisių pažeidimą ten. Nors pavyko infiltruoti VLIKO vadovybę, Lietuvos laisvės klausimo kėlimo sustabdyti nepavyko.

Be to, Lietuvos laisvės reikalą kėlė ne vien VLIKAS, bet ir ALT, BALFAS ir veiklesnės kraštų ir bendruomenių valdybos. KGB reikėjo informacijos apie patriotinį išėvių lietuvių darbą visuose kraštuose ir žemynuose.

Gerą jų dalį užverbavo iš norinčių aplanyti Lietuvą ir savo gimines be ano meto judėjimo suvaržymų. Į įvairius mokslininkų suvažiavimus sovietai siuntė daug KGB agentų ir kartu profesionalų. Vienam kitam iš jų pavyko įtraukti į išdavikišką darbą brolius iš Vakarų. Išėvių agentų užduotis buvo sukompromituoti veiklesnius išėvius patriotas, išardyti bendruomenes, nustatyti vieną organizaciją prieš kitą. Kai kur KGB pavyko įkišti savo užsienio bendradarbius į išėvių laikraščių leidyklas ar radiją.

Išėvių užverbuotus bendradarbius stropiai kontroliuodavo pasiūsti patikimi KGB pareigūnai, TL piliečiai, prisidėję menininkų arba mokslininkų skraiste. Reikia pripažinti, kad KGB pastangos, nors ir gerokai sutrukdė išėvių patriotų darbą, Lietuvos išlaisvinimo nesustabdė. Lietuva tapo nepriklausoma. O kas atsitiko su KGB pareigūnais ir agentais Lietuvoj ir užsienyje.

Būtų naivu, tikėti, jog ši organizacija iširo kartu su S. Sąjunga. KGB laiku pramatė S. Sąjungos galą ir laiku išvežė slapčiausius archyvus į Rusiją. Laikė permainų slaptą Rusijos tarnyba prarado dalį bendradarbių, bet tik ne visus. Pakankamai jų liko Lietuvoje, kad jie suteiktų informaciją apie Lietuvos politinį ir ekonominį stovį. Dar daugiau pasiliko savo vietose Vakaruose, kur jie seka vakariečių reakcijas į Maskvos pretenzijas įsigyti ypatingų teisių buvusiose sovietų respublikose, į Kremliaus

grasinimus neatitraukti savo kariuomenės iš Latvijos ir Estijos, Vakarų militarinę strategiją pasibaigus šaltajam karui.

Mus domina galima dabartinės Lietuvos įstaigų ir institucijų infiltracija. Jos niekas neįrodė, nes nieiškojo. Bet kad ji egzistuoja, rodo pati Lietuvos padėtis.

Kad po ketverių metų nepriklausomybės Lietuvoje dar viešpatauja korupcija ir mafija lyg ir rodo, kad mūsų dešinieji ir kairieji politikai iki šiol nėra nusprendę šią padėtį koreguoti. Mūsų valdžių pareigūnai gali būti negabūs, apkiautę vyrai, bet bent tiek ir jie suprantą, jog be korupcijos pašalinimo Lietuva neturi ateities. Visokios kitos reformos yra bereikšmės be minėto slibino likvidavimo. Jų tikslas apmuilinti žmonėm akis ir pailginti šalį žlugdančias korupcijos praktikas.

Prileidžiant, jog mūsų valstybės vyrai nėra aukščiausio laipsnio žioplai, nesuprantą korupcijos žalingumo valstybei, tenka ieškoti kitų jų pasyvumo

priežaščių kovoje su korupcija ir netvarka. Galėtų būti, kad dalis aukštų pareigūnų turi kokios nors naudos iš dabartinės padėties, atseit, iš korupcijos. Prezidentas tokius turėjo pašalinti iš užimamų vietų. Vėl gali būti, kad narsiai šneką mūsų politikai tikrumoje yra bailiai, biją mafijos keršto. Tokiem ne vieta valdžioje.

O kas, jei Vilniaus parlamentas ir vyriausybė yra infiltruota KGB agentų, kurie daro ką tik gali, kad sutrukdyt mūsų valstybės progresą, kad ją subankrutinti ir priversti susirišti su buvusiu okupantu? Įdomu, kad aukščiausi valdžios ir opozicijos vadeivos apsimeta lyg ir nematą tikrosios Lietuvos problemos - korupcijos. Ar čia nebus aukšto laipsnio valstybės išdavystė, kuri neleidžia gelbėti merdinčios Lietuvos?

Kaip KGB kovojo su mūsų patriotais užsienyje ir Lietuvoj, kai ką paėmiau iš aukštosios KGB mokyklos leidinio „Lietuvių nacionalistų kenkėjiška veikla ir kova su ja“. Kaip KGB dirba Lietuvoj ir užsienyje dabartiniu metu, jie, aišku, nerašo, o mes galime tik spėlioti.

Ar skirsis darbai nuo žodžių?

Du didžiuliai Lietuvos kaimynai - Baltarusija ir Ukraina antrajame rinkimų ture pagaliau išsirinko po prezidentą. Baltarusijoje tas postas įsteigtas pirmą kartą, ir prezidentu tapo 39-rių metų Aukščiausiosios tarybos kovos su korupcija komisijos pirmininkas Aleksandras Lukašenka. Už jį balsavo daugiau kaip 80 procentų rinkimuose dalyvavusių gyventojų.

Ukrainos prezidentą Leonidą Kravčiuoką pakeitė kur kas vyresnis už A. Lukašenką ir turintis daugiau patyrimo, buvęs šalies premjeras 55 metų Leonidas Kučma. Tačiau jo rungtynės su L. Kravčiuoku buvo sunkesnės, L. Kučma į šį postą pateko tik 7 procentų balsų persvara.

Kas būdinga Baltarusijos ir Ukrainos vadovams?

Abu jie pasisako už rinkos ekonomiką, tolesnes reformas. L. Kučma, kaip buvęs premjeras ir dar anksčiau vienos iš didžiausių pasaulyje raketų gamyklų direktorius, teigia, kad Ukrainos ekonomikos padėtį gali pagerinti glaudesni ryšiai su Rusija.

Baltarusijos vadovas taip stipriai nepabrėžia santykių su Rusija būtinumo, o mano susitelksiąs spręsti vidaus problemas - sustabdyti kainas, infliaciją, kovoti su korupcija. A. Lukašenka, komentuodamas finansinę Baltarusijos sąjungą su Rusija, kalbėjo, kad tai tik maža dalelė ekonominės ir politinės sąjungos. „Mums reikalinga platesnė ir tvirtesnė sąjunga“, - sakė A. Lukašenka per pergalės prieš Vokietiją 50-mečio iškilmes Minske.

Tiek L. Kučma, tiek A. Lukašenka gavo nelengvą savo šalių ekonominį palikimą. Vien pernai Ukrainoje kainos išaugo 102,6 karto, karbovancas tapo paprasčiausiu beverčiu popierėliu.

Baltarusijoje kainų augimas nebuvo toks spartus - pernai jos padidėjo 16,6 karto ir dar tris kartus šiemet per pirmąjį pusmetį. Kad nusipirktų šaldytuvą, anksčiau eilinis ukrainietis turėjo mokėti 520

rublių ir dirbti du mėnesius. Po keturių metų šiam pirkinii jis turėtų dirbti ištisus metus ir tris mėnesius...

Abi valstybės, priklausančios formaliai Nepriklausomų valstybių sandraugai, įsiskolino Rusijai didžiules sumas. Vien tik už dujas Baltarusija skolinga Maskvai daugiau kaip 600 milijardų rublių, o Ukraina - 3,5 karto daugiau. Negalėdamas išmokėti skolų, Kijevas paprašė tiekti dujas iš Turkmenistano, tačiau ir ši Vidurinės Azijos valstybė grasina nutraukti dujų tiekimą, nes Ukraina taip pat neužmoka jai...

Mums labai svarbu, kaip naujieji šių šalių vadovai megs santykius su Lietuva. Su Ukraina, kurios prezidentas L. Kravčiuokas šiemet buvo atvykęs į Vilnių, tie santykiai gana stabilūs, nors ir nėra glaudūs.

A. Lukašenka dar būdamas kandidatu į prezidento postą neneigė, kad jis yra radikalių žingsnių šalininkas. Jis pažadėjo palaikyti geras santykius su Lietuva. „Jie turi būti abipusiai naudingi, kaip su draugiška kaimynine valstybe“, kalbėjo A. Lukašenka.

Tačiau jis nepaaiškino, kodėl prieš keletą savaičių Baltarusijos aukščiausios tarybos prezidiumas įpareigojo iki šių metų rugsėjo 1 dienos perduoti Adučiškio geležinkelio atkarpa Baltarusijos geležinkelio žinion. Adučiškis kol kas yra nelengvų derybų objektas, ir toks kaimynų parlamento sprendimas - tai atviros teritorinės pretenzijos.

Tiek anksčiau Minske viešėjęs Lietuvos prezidentas A. Brazauskas, tiek ten buvęs ir dalyvavęs naujojo prezidento inauguracijos iškilmėse Seimo pirmininkas C. Juršėnas neigia santykių komplikacijas dėl Adučiškio, tačiau, pasak Seimo nario R. Ozolo, keista, kad iš karto po rinkimų Minskas metė iššūki Lietuvai, ir šis iššūkis gali turėti neigiamų pasekmių.

Dabar, po prezidentų inauguracijos iškilmių, abu prezidentai renka savo komandas,

Patvirtintas šalies teritorinis padalijimas

Kęstutis Jauniškis

Seimo posėdyje buvo priimtas įstatymas dėl Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų. Pagal šį įstatymą Lietuvoje bus 10 - Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos ir Vilniaus - apskričių, kurių sudėtyje bus 56 savivaldybės. Teritoriniame šalies padalijime didelių pakeitimų nėra, nes liko tie patys miestai ir rajonai - tik Visagino gyvenvietė gavo miesto statusą, todėl Utenos apskrityje ji turės atskirą savivaldybę.

Seimo pirmininko pavaduotojas J. Bernatonis siūlė didžiųjų miestų ir rajonų savivaldybes sujungti bei papildomai įkurti Kuršėnų ir Gargždų savivaldybes, tačiau tokiam administraciniam padalijimui Seimas nepritarė. Pagrindinis motyvas - tai supainiotų ir taip sunkiai vykstančią žemės reformą, nelengva būtų spręsti ir nekiliojamojo turto grąžinimo klausimus. Prieš sostinės sujungimą su Vilniaus rajonu kategoriškai pasisakė Seimo Lenkų frakcijos nariai, o Lietuvos lenkų sąjunga išplatino kreipimąsi į Lietuvos ir Lenkijos prezidentus bei premjeras. Kreipimesi, kurį pasirašė Seimo narys R. Macekianecas, sakoma, kad Seimas pritarė J. Bernatonio pasiūlymui, kuris pakeistų rajono gyventojų tautinę sudėtį - Vilniuje lietuvių sudaro 51 proc. gyventojų, tuo tarpu Vilniaus rajone jų tik 20 proc., o daugumą sudaro lenkai. Dokumentu autorių nuomone, toks sujungimas nukreiptas prieš lenkų visuomenę, nes leidžia panaikinti jos savivaldą.

Įstatymas įsigalios paskelbus savivaldybių tarybų rinkimų datą.

„L.R.“

Vilniuje ir Jelgavoje bus įamžintas Prezidento A. Smetonos atminimas

Beveik 25 tūkst. litų iš vyriausybės rezervo fondo skirti įamžinti Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos atminimą. Už šiuos pinigus bus pagamintos dvi paminklinės atminimo lentos, kurios bus pritvirtintos prie namų Vilniuje ir Latvijos mieste Jelgavoje.

Viena paminklinė granito lenta su bronziniu bareljefu ir granite iškaltomis raidėmis bus įrengta prie namo Vilniuje, Tiltu g. 1, kur A. Smetona gyveno 1908-1909 metais.

Antroji bus pakabinta ant buvusios gimnazijos Jelgavoje fasado, kur A. Smetona mokėsi 1893-1896 metais.

Paminklines atminimo lentas kūrė architektas Vytautas Zaranca, bareljefo autorius - skulptorius Konstantinas Bogdanas. Jas gamina Vilniaus skulptūros ir monumentaliosios dailės studija.

„L.R.“

skuba susitikti su Rusijos prezidentu B. Jelcinu. Laikas parodys, ar L. Kučmos ir A. Lukašenkos žodžiai labai skiriasi nuo darbų. Kaip žinome, derlius surenkamas rudenį. Ceslovas Iškauskas -- „E.L.“

LIETUVOJE - SAUSRA

Liepos 20 d. Lietuvoje prasidėjo sausra, kuri per savaitę apėmė visą šalies teritoriją. Apie tai pranešė Meteorologijos ir hidrologijos centras.

BNS korespondentą centro vadovė J.Mikalajūnienė informavo, jog Lietuvoje, išskyrus kelis "pakrapnojamus" pietiniuose rajonuose, nelyja nuo birželio 23-24 dienos. Ištyrus liepos antrojo dešimtadienio orus, paaiškėjo, jog per 25 partaruosius metus Lietuvoje 30-34 laipsnių vidurdienu oro temperatūra nėra išsilaikiusi tiek dienų, kiek šiomet - 5-6 dienas. Saulė per šį laiką Lietuvoje spindėjo net 70 valandų daugiau, negu įprasta šį mėnesį.

Pasak J.Mikalajūnienės, dabar ypač blogos sąlygos augti žiemkenčiams, vasarinėms grūdinėms kultūroms, linams, kukurūzams, kai kur išdegę iki 50 proc. ganyklų. Vysta ir džiūsta bulvės, kurių dirva 10 cm. gylyje įkaitusi iki 24-26 laipsnių šilumos, o optimali temperatūra turi būti 15-18 laipsnių šilumos.

Zemės ūkio ministerijos Žemės ūkio gamybos departamento direktorius E.Kamarūnas sakė, jog situacija labai sudėtinga, o kaimyninė Lenkija dėl sausras paskelbta stichinės nelaimės zona. Lietuvos žemės ūkio nuostoliai dar nesuskaičiuoti, tačiau jau ir dabar ūkininkams, žemės ūkio bendrovėms reikalinga finansinė parama, bet pinigų nėra.

Kęstutis Jauniškis

Anot E.Kamarūno, pietų rajonuose išdžiūvusių grūdinių kultūrų neišgelbėtų ir lietus, o Pakruojo rajone jau prasidėjo javų jūtė, nes laukti, kol visiškai sudžius grūdai, negalima. Nors sienapjūtei oro sąlygos buvo labai geros, tačiau jau dabar, išdegus ganykloms, kai kur gyvuliai šeriami šienų. Departamento vadovas sakė, kad visų sausras padarinių nuspėti neįmanoma, neišku ir kiek sausra dar degins žemę. „Vis dairomės į dangų“, - prisipažino E.Kamarūnas.

Priešgaisrinės apsaugos departamento informacijos ir analitikos skyriaus viršininkas D.Bučinskas taip pat prisiminė Lenkiją - šios šalies valdžia uždraudė gyventojams vykti į miškus, nes 1992 m. sausras metu Lenkijoje sudegė labai daug miškų. Anot D.Bučinsko, prie kiekvieno rūkančio grybautojo ar poilsiautojo gaisrininko nepastatysi, nes miškuose gaisrai kyla ne dėl karštos saulės, o dėl žmonių kaltės. Per savaitgalį miškai ir durpynai degė keletą kartų - didžiausias gaisras kilo Šiaulių rajono durpyne, esančiame tarp Zoknių ir Rakyvos ežero. Šiaulių gaisrininkai ugnį 8 hektarų plote gesino keletą dienų.

Vilniaus valstybinėje vandens tiekimo įmonėje sužinojome, kad ir kiek sausra trukutų, vanduo sostinės gyventojams bus tiekiamas

be pertraukų - gruntiniam vandeniui sausra įtako neturi. Beje, Vilniaus gyventojai pasidarė taupesni, nes daugelyje butų jau yra vandens skaitikliai. Vandens kartais gali pritrūkti tik nuosavų namų rajonuose, nes šių rajonų gyventojai daržus dažnai laisto vandentiekio vandeniu.

Panevėžyje Bronius Materlis pranešė, jog Pasvalio rajone, kurio žemės yra molingos ir šiek tiek daugiau išlaiko drėgmės, Ramučių kaime, gyvenančios septyniasdešimtmetės A.Gabriūnienės šulinys dar prieš kelias savaites išdžiūvo. Liko vienintelė išeitis - A.Gabriūnienė tenka prašyti traktorininkų, kad jie už pinigus iš kūdras atitemptų vandens gyvuliams girdyti, o žmonėms - vandens iš vandentiekio. Būna, kad traktorius ilgai pro šalį nevažiuoja, tada A.Gabriūnienė su vaikaičiais tempia keturioms karvėms ir keletui kiaulių vandenį kibirais iš kūdras, kuri yra maždaug už kilometrą.

Klaipėdoje Alvydas Ziabkus, remdamasis Klaipėdos rajono valdybos žemės ūkio skyriaus vedėjo pavaduotojo J.Baksčio informacija, pranešė, jog būsimų šios vasaros sausras nuostolių agrarinė tarnyba dar neskaičiavo, tačiau aišku jau dabar, kad jie bus didesni negu užpraėjusiais metais - tokios aukštos temperatūros ir tada nebuvo.

„L.R.“

Čikagos „Draugui“ - 85

Vienintelis šiuo metu užsienyje leidžiamas lietuviškas dienraštis „Draugas“ mini savo 85 metų sukaktį.

1909 m. liepos mėnesį išėjo pirmasis „Draugo“ numeris. 1923 m. redakcija persikėlė į Čikagą, ir nuo 1916 m. „Draugas“ tapo dienraščiu.

„Draugas“, kaip Eltai pasakė spaudos istorikas B. Ragutis, yra pats seniausias iki šiol einantis išėjimo lietuvių dienraštis. Iš pradžių jį leido „Draugo“ bendrovė, kurios branduolį sudarė Čikagos lietuviai, redagavo kunigai. 1920 metais, „Draugas“ leidybą perėmus tėvams marijonams, vyriausiuoju redaktoriumi buvo vyskupas P. Bučys.

Pokario metais aktyvių bendradarbių būrį papildė nauja autorių karta - redakcijoje dirbo, laikraščiu rašė iš okupuotos Lietuvos į Vakarų pasitraukusi šviesuomenė.

1957 m. „Draugo“ redakcija ir spaustuvė persikėlė į naujas patalpas, kurias pastatydino marijonų šv. Kazimiero provincija.

Siuo metu „Draugą“ redaguoja Danutė Bindokienė, perėmusi šias pareigas prieš keletą metų. Redakcijoje dirba daug moterų ir, kaip kartą yra pajukavusi vyriausioji redaktorė, gal ir patį dienraštį jau reikėtų pavadinti moteriška gimine - „Draugė“.

Ar Adutiškis taps derybų objektu?

Lietuva nelinkusi paskutiniuosius Minsko pareiškimus dėl Adutiškio geležinkelio stoties vertinti kaip teritorines pretenzijas, interviu BNS korespondentui pasakė Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška.

Lietuva iki šiol negavo oficialaus Baltarusijos pareiškimo teksto, tačiau, kaip pranešama iš Minsko, tos šalies Aukščiausiosios Tarybos (AT) prezidiumas įpareigojo vyriausybę iki šių metų rugpjūčio 1 dienos „užtikrinti perdavimą Baltarusijos geležinkelio žinion visų geležinkelio atkarpų ir stočių, įskaitant Adutiškio, esančių Baltarusijos teritorijoje, bet pavaldžių Lietuvos geležinkeliams“.

Pasak A.Juškos, Lietuva neneigia, kad jos geležinkeliams dabar iš tiesų priklausio kelios bėgių atkarpos, esančios Baltarusijos teritorijoje.

Tačiau praktiškai spręsti jų perdavimą Baltarusijai neįmanoma, kol nenustatyta šalių valstybinė siena.

Kita vertus, Užsienio reikalų ministerijos sekretorius atkreipia dėmesį į Baltarusijos AT prezidiumo nurodymą vyriausybei „išnagrinioti galimybę“ stotis rajone Baltarusijos teritorijoje nutiesti papildomą lygiagrečią geležinkelio atkarpą, jei Adutiškio stoties problemos sprendimas „toliau būtų vilkinimas“.

A.Januškos nuomone, tai liudija, jog Baltarusija pripažįsta Adutiškį derybų objektu, ir gali būti vertinama kaip raginimas jas paspartinti.

Kaip žinoma, Adutiškio geležinkelio stoties priklausomybė tebėra svarbiausia kliūtis baigti delimituoti daugiau nei 720 kilometrų Lietuvos ir Baltarusijos sieną. Daugkartiniai šalių derybininkų pasitarimai šiuo klausimu iki šiol baigdavosi be rezultatu. „L.R.“

Ar atšauks Rusijos prezidentas B.Jelcinas brangiai kainuojantį žodį, tartą Neapolyje?

Rusijos prezidento specialusis pasiuntinys parlamente Sergejus Zotovas, kalbėdamas apie Latvijos ir Rusijos derybų delegacijų pasirašytą dokumentų ratifikavimą, jau pareiškė savo nuomonę apie JAV senato priimtą rezoliuciją dėl ekonominės pagalbos, kuri siejama su kariuomenės išvedimu iš Baltijos šalių. Rusijos prezidento B.Jelcino atstovas pareiškė, jog JAV senato sprendimas yra neatsakingas, nekonstruktyvus ir tik didina įtampą Baltijos regione. S.Zotovas taip pat pasakė, jog Senato sprendimas gali pabloginti JAV ir Rusijos santykius.

Viskas pasidėjo nuo garsiai ištarto „ne“, kurį Rusijos prezidentas B. Jelcinas pasakė Neapolyje įvykusiame septyni labiausiai išsivysčiusių šalių aukščiausio lygio susitikime JAV prezidentui Billui Clintonui, kai šis paklausė, ar Rusija išves savo kariuomenę iš Estijos iki šių metų rugpjūčio 31 dienos. Vašingtone buvo greitai sureaguota į B. Jelcino teiginį ir respublikono senatoriaus Mitcho McConnell'o pasiūlymu 89 balsais prieš 8 JAV senatas priėmė pataisą įstatymui dėl ekonominės pagalbos Rusijai. Ši privaloma pataisa draudžia suteikti Rusijai ekonominę pagalbą, jeigu jos kariuomenė nebus išvesta iš Baltijos šalių iki rugpjūčio 31 dienos.

Šią pataisą dar turi patvirtinti JAV Atstovų rūmai (žemutiniai Kongreso rūmai). Be to, JAV prezidentas B. Clintonas gali nuspręsti, jog ekonominės pagalbos

Aleksandras Procenka

„Lietuvos ryto“ korespondentas Maskvoje

Rusijai nutraukimas prieštarauja nacionaliniams interesams ir, pasiuntęs pataisą atgal į Kongresą, tęsti paramą savo draugui B. Jelcintui. Tačiau abejotina, jog JAV prezidentas prieštarauja Kongresui - jo pozicijos nėra tokios tvirtos.

Rusijos prezidentui B. Jelcintui iškilo dilema: arba atsiimti savo žodžius atgal, arba susitaikyti su tuo, jog po rugpjūčio 31 dienos Rusija iš JAV gaus tik humanitarinę pagalbą ir pinigų iš Baltijos šalių išvedamų kariškių butams statyti.

JAV senatoriai Rusijai leido aiškiai suprasti, jog kad ir kokie geri būtų dviejų šalių prezidentų B. Clintono ir B.Jelcino santykiai, Amerika nesiruošia pritarti visiems

Rusijos ketinimams. Daug sako pataisos autoriaus senatoriaus M. McConnell'o žodžiai: „Rusijos kaimynų susirūpinimas savo saugumu nusipelnė mūsų įvertinimo“. O juk Rusija tik pradėjo vykdyti taikos palaikymo operacijas buvusioje Sovietų Sąjungos teritorijoje, tiesa, kol kas tik Gruzijoje.

Jungtinių Valstijų įstatymų leidėjai taip pat nenori skubia tvarka svarstyti prezidento pasiūlymą panaikinti bet kokius apribojimus (priimtus dar šaltojo karo metais) ekonominiams, finansiniams bei prekybiniam bendradarbiavimui su Rusija. Todėl Rusijos vyriausybės ir šalies vadovų džiaugsmas, jog šalis tariamai yra priimta į pasaulio „politinių aštuonetą“ gali būti, o tiksliau yra, priešiškinis. „L.R.“

Popiežius Jonas Paulius II apie motinystės kilnumą

(Atkelta iš 1-mo psl.)

„Gyvųjų Motina“. Kas gi gali būti kilnesnio už sąmoningumą, kad kiekviena motina pradėdama kūdikį, „gauna žmogų per Dievą“, - kalbėjo šv. Tėvas, - kad pirmiausiai

jai - motinai, gamtos tvarkoje įrašytas Dievo planas skiria pirmąją vietą žmonijos gyvybės palaikyme; kad kiekviena motina yra būsimųjų kartų motina, yra, kaip Ieva, „gyvųjų motina“. LRTV

„Tėviškes Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiuskime prenumeratos mokėstį, įrašykime „Tėviškes Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Atgaiva tėvų ir senelių žemėje

Policijos automobilio lydimi kongresantai iš Vilniaus patraukė į Kauną. Nei lietus, nei sugedęs autobusas nesustabdė jų ir vidurdienį pasaulio lietuvičiai pasiekė buvusią laikinąją Lietuvos sostinę. Kongresantų prie Laisvės paminklo laukė būrelis kauniečių. Po sveikinimo kalbų, dainų, giesmių kongreso atstovai padėjo gėles prie nežinomo kareivio kapo. Po apeigų kongresantai, nešini įvairių valstybių vėliavomis, patraukė į Įgulos bažnyčią, kur vyko šv. Mišios. Deja, Kaunui buvo skirta labai mažai laiko, ir retas kongresantas spėjo pasivaikščioti po Laisvės alėją ar Vilniaus gatvę. Per pietus „Metropolio“ restorane pasveikinti du kongresantai, tadien šventę savo gimtadienius.

Toliau kelias vedė Klaipėdos link, užsukant į Raudondvario ir Panemunės piliis. Tokių gamtovaizdžių, kurie atsivėrė žvelgiant iš Panemunės pilies apžvalgos bokšteliu, ilgai nepamirši. Atsirado net du drąsuoliai, kaitros nukankinti, kurie pasiryžo išsimaudyti Panemunės pilies prūde.

Vakarop penki kongresantų autobusai užvažiavo ant kelto naujoje Klaipėdos upių perkėloje. Trumpai truko kelionė vandeniu. Netrukus patekome ir į Juodkrantę. Kongresantai buvo apgyvendinti „Gintaro“ poilsio namuose. Deja, ne visi gavo vienodus kambarius. Dalis jaunuolių gyveno „Gintarui“ priklausančioje buvusioje pionierių stovykloje, kur namukuose yra aštuonios lovos, tiek pat spintelių, o visi patogumai lauke. Už Neringos

Daug Gimtinių,
Tėvynė - Vienai!

dalį kiekvienas mokėjo 263 dolerius. Taigi, beveik 50 dolerių už dieną. Ne vienas kongresantas klausė, ar Lietuvoje nebuvo galima pigiau pragyventi. Bet tie laikiniai gyvenimo nepatogumai nesugadino jaunimo nuotaikos. O mes visi - Lietuvos, Argentinos, Amerikos, Latvijos, Brazilijos lietuviai - esame panašūs. Bent jau tuo, kad esame jauni. O kur jaunimas - ten šokiai, dainos, linksmybės iki paryčių. Už tai kongresantus net pabarė poilsio namų administracija.

Liepos 18-oji buvo skirta Šiaulių miestui. Dauguma ten važiavo, nes norėjo aplankyti vieną iš garsių ir šventų Lietuvos vietų - netoliese esantį Kryžių kalną. Kanados lietuvių jaunimo sąjunga Kryžių kalne pastatė kryžių. Į Juodkrantę ekskursantai grįžo po pirmos valandos nakties.

Juodkrantė žymi ne tik kaip poilsia vietė. Čia yra ir Raganų kalnas. Lidija Gražulytė iš JAV sako, kad gyvendama Amerikoje ji žinojo tokias Lietuvos vietas kaip Trakų ar Gedimino pilis ir nieko nebuvo girdėjusi apie Raganų kalną, kuris jai padarė net didesnę įspūdį nei jau minėtos pilys. Lidijai 21

metai. Ji - jau trečiosios kartos lietuvė Amerikoje, bet lietuviškai kalba puikiai - tai buvo jos pirmoji kalba. Kongresas jai - pirmą kartą aplankyti tėvų žemę. „Vilnių aš tiesiog įsimylėjau. Negali sulaukti, kada vėl sugrįšiu, - pasakojo Lidija. - Man ši kelionė kainavo apie 3000 USD. Pati esu studentė. Bet mama nepagailejo pinigų, kad tik aš galėčiau aplankyti Lietuvą. Jai atrodė, kad kartu su kongresu bus saugiau. Dabar manau, kad dar geriau yra atvykti į Lietuvą ir ilgesniam laikui. Kongreso programa galėjo būti griežčiau sudaryta. Man gaila, kad Kaune tegalėjau pabūti porą valandų, o dieną prieš tai juk buvome Rumsiškėse - 10 km nuo Kauno. Tereikėjo pažūrėti į žemėlapią“.

Liepos 19 d. įvyko susirinkimas „Naujų LJS kūrimasis Rytų Europoje ir Azijoje“. Jame dalyvavo įvairių kraštų LJS atstovai. Klausimas dėl naujų LJS iš Rytų įsijungimo į PLJS bus svarstomas per studijų dienas Anglijoje. PLJS pirmininkas Paulius Mickus nemato kliūčių, dėl kurių nauji nariai negalėtų būti priimti į sąjungą.

Liepos 20 d. rytą tėvas Saulaitis pravedė susikaupimo valandėlę. 30 kongresantų turėjo progą dalyvauti televiktoringoje „Moki žodį, žinai kelią“, kuri buvo rodoma per Lietuvos TV liepos 24 d.

Liepos 21 d. kongresas persikėlė į Angliją. Kongreso dalyvių-turistų laukė įvairios kelionės. O įvairių kraštų lietuvių jaunimo sąjungų atstovams, pasak P.Micka, teko padirbėti Studijų dienose.

„E.L.“

Tikiu

Taida Miklovaitė

Tikiu į Dievą
į meilės galią
Tautos stiprybę
Kai žengs kartu

Tikiu, kad nevėlu
Sugrįžt į tiesų
kelią
Užtenka skausmo
ir skriaudų

Atrodo mums, kad
Esame bejėgiai -
Varguoliai
prislėgti
Gyvenimo sunkaus

Bet mes pradėkim
Šviesų kelią
Nuo žodžių:
„Ačiū, ir „Prašau“

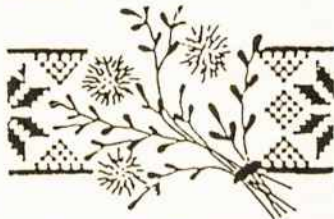
Gyvenime nerasim
Lengvo kelio
Bet jei tikėsime
Eiti bus lengviau

Ir jei kovosim,
Nepasiduosim
Mylėsime žemę
Sirdim visa

Jei Dievui viską
paaukosim
Išauš ir mums
Šviesi diena

Vyskupui Pauliui Baltakiui įteiktas Gedimino ordinas

Liepos 1-ąją Prezidentas Algirdas Brazauskas pasirašė dekretą, kad Mindaugo karūnavimo - Valstybės dienos proga grupę žinomų asmenų už nuopelnus Lietuvos valstybei, jos kultūrai, menui, mokslui ir švietimui apdovanojami Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu. Tame sąrašė pirmas - išeivijos vyskupas JE Paulius Baltakis, gyvenantis Jungtinėse Amerikos Valstijose. Jis apdovanotas LDK Gedimino 3-ojo laipsnio ordinu. Prezidentas A. Brazauskas vyskupui P. Baltakiui garbingą apdovanojimą įteikė Vilniuje liepos 8 dieną.

Lietuvičiai iš viso pasaulio nepabūgo išmėginti jėgų viktoringoje „Moki žodį - žinai kelią“.

J. Staselin nuotr.

Atlaidai Radviliškyje ir Krekenavoje

Atlaidų dienos teikia žmonėms daug dvasinių malonių. Jei žmogus atlaidų dieną atlieka išpažintį, priima Sv. Sakramentą ir sukalba popiežiaus intencija bent „Teve Mūsų“ ir „Sveika Marija“, tai pelno visuotinius atlaidus, t.y. gauna laikinų bausmių už nuodėmes atleidimą. Todėl nenuostabu, kad žmonės mėgsta atlaidų dienas ir iš plačios apylinkės vyksta į bažnyčią.

Liepos mėn. 17 d. įvyko Sv. Marijos Skaplierinės atlaidai Radviliškio bažnyčioje. Minios žmonių užpildė bažnyčią ir šventorių. Labai daug žmoniųėjo

Rašo kun. Antanas Valantinas

išpažinties ir šv. Komunijos. Vietiniams kunigams, t.y. klebonui Edvardui Zeidotui ir altariai Broniui Nemeikiui padėjo svečiai kunigai: Vitas Kaknevičius, Gruzdių klebonas, Kęstutis Jonaitis, Šiaulėnų klebonas, Antanas Valantinas, Vadaktų klebonas. Per votyvą ir sumą pamokslus sakė kun. Vitas Kaknevičius, o per mišias, skirtas jaunimui, - kun. Antanas Valantinas. Pamaldoms patarnavo trys vietiniai klierikai ir gausus

ministrantų būrys. Po pamaldų buvo įspūdinga procesija aplink bažnyčią. Skardūs choro giesmių akordai nuplaukė miesto gatvėmis į dangaus erdves.

Džiugu, kad gerb. klebonas Edvardas Zeidotas yra ne tik rūpestingas bažnyčios administratorius, bet ir uolus evangelijos skelbėjas, sugebąs patraukti jaunimą.

Netrukus sulauksime Zolinės arba šv. M. Marijos Dangun Emimo atlaidų rugpjūčio 15 d. Jie švenčiami daugelyje Lietuvos bažnyčių, bet ypatingai, net tris

dienas bus švenčiami Krekenavos bažnyčioje. Jiems jau ruošiamasi. Iki atlaidų bus baigtas restauruoti ir paausuoti didysis altorius. Restauravimo ir paauskavimo darbus dirba vilnietė restauratorė Laima Sebeckienė. Taigi, Krekenavos Zolinės atlaiduose visu grožiu paauskuotame altoriuje suspindės stebuklingas šv. Marijos paveikslas.

Tikimasi, kad Krekenava Zolinės atlaiduose sulauks daug maldininkų, taip pat ir jaunimo, nes J.E. Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas teiks ir sutvirtinimo sakramentą.

Kol esame gyvi, semkimės dvasinių malonių, lankydamiesi atlaiduose!

Kun. Juozas Petraitis MIC 10 metų šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas

1994 m. liepos mėn. 23 d. šventėme kun. Juozo Petraitio 10-ties metų sukaktį klebono pareigose šv. Kazimiero liet. parapijoje, kartu ir gimtadienį. Šventėme pavėluotai: gimimo diena buvo liepos 16 d. Šv. Kazimiero parapijos klebonu buvo paskirtas 1984 m. 1 d. sausio, atvyko Adelaidėn - liepos 18 d.

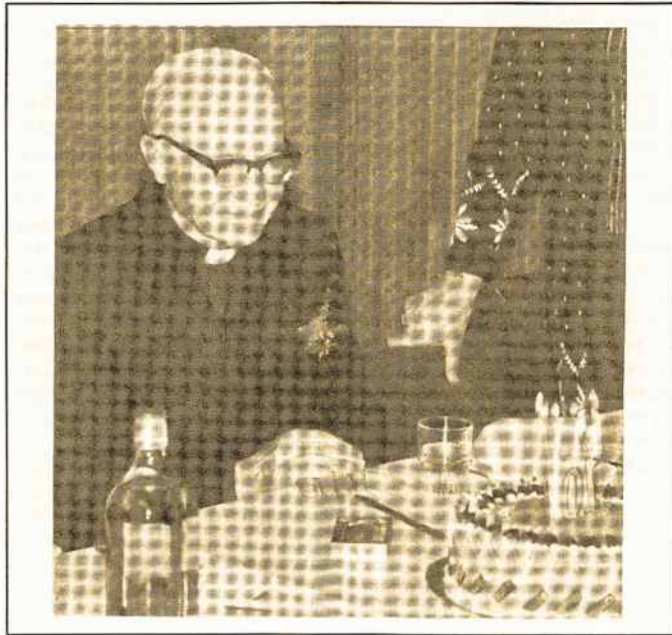
Jau rytą „Radijo valanda“ gražiai pasveikino Kleboną žodžiu ir linkėjimu „Ilgiausių metų, Valio!“

4 val. p.p. Parapijos Taryba kvietė visus lietuvius atžymėti tą brangią progą - Sukaktį sunestinėse vaišėse Liet. Kat. Centro salėje.

Prie gražiai, giedria gelsva spalva narcyzų, ką tik sužydusių, pranašaujančių pavasari, papuoštų stalų, plojimu sutikome savo mielą Sukaktuvininką kun. Juozą Petraitį.

Parapijos Tarybos vice-pirm. V. Baltutis nušvietė mūsų Klebono darbus Adelaidėje, svarbesnius gyvenimo momentėlius, kurių būta visokių - ir gerų ir sunkesnių. Ypatingai pabrėžė kun. J. Petraitio neišskirtiną bendravimą su visais, visur lankymąsi, kuklumą, visų vienodą traktavimą. O buvo sunki pradžia Jam atvykus. Kunigas Petraitis savo kantrybe ir kuklumu Parapiją sugrąžino vienybėn. Ypač pajutome savo Klebono - lietuvių kunigo trūkumą, kai dabar kun. Petraitis atostogavo Lietuvoje šešias savaites, o mes čia savo bažnyčioje sekmadienių Mišiose sunkiai derinome Kunigo laikomas šv. Mišias anglų kalboje su mūsų lietuviškais atsakymais. Užbaigė kalbą džiaugsmu, kad sugrįžo Klebonas po Parapijos Tarybos Jam suteiktų, kelionę apmokėtų atostogų Tėvynėje Lietuvoje. Sveikino Parapijos Tarybos vardu. Pakėlė šampano taures sugiedojame „Ilgiausių metų, Valio!“ Parap. Tarybos narei P. Kasčiukaitienei atnešus sukaktuvinį tortą, dar sugiedojame „Ilgiausių metų“. Mūsų Klebonas stiprus ir visada jaunas - kaip Jis mėgsta nusišypsojęs pasigirti, vienu atskiepimu užpūtė Sukakties žvakeles.

Klebonui palaiminus maisto stalus, skaniai užkandžiavome. Tarpais įsiterpė sveikinimai. Lietuvos Konsulas J. Jonavičius džiaugėsi Klebono sugrįžimu, paminėjo mūsų nuosirdžias maldas ir nerimą laukiant Klebono sugrįžtant. Apylinkės valdybos pirmininkė J. Vaboliene pasidžiaugė, kad kun. Petraitis gimė ir yra mūsų klebonu, kad savo atsidėjimu darbui, kuklumu susilaukė žmonių pagarbos, sveikino šia progą. Pensininkų pirm. E. Dukas pareiškė savo sveikinime, kad Klebonas niekam nėra taip reikalingas, kaip pensininkams, o jų sąjungoje yra 236 nariai. „Nemuno Dukros“ padovanojo Klebonui tris daineles, o 4-tą priedainiu visiems prisidėjus. Liet. Kat. Moterų D-jos vardu sveikino pirm. S. Vasiliauskienė, papasakodama linksmą pasakėlę ir įteikė dovanėlę. Ateitininkų vardu pirmininkas A. Kubilius. Paminėdamas, kad ši dviguba sukaktis kun. Juozo Petraitio vyksta dėka Jo Tėvams ir Kūrėjui, apie kunigo pasirinktą kelią, Kristaus nurodymų vykdymą. Palinkėjo daugelio metų Aukščiausiojo globoje, su sekretore V.

Rupinskiene įteikė dovanėlę. Pasveikino K. Kaminskas išreikštamais džiaugsmu, kad kun. J. Petraitio asmenyje mes turime draugą brolių ir Dvasišką Tėvą.

Besišnekučiuodami gerėme kavutę su skanumynais.

Sukaktuvininko žodis. Pasakojo apie savo dienas Lietuvoje. Kelionė buvo varginanti. Lietuvoje gražu, bet vasara šalta, kaip mūsų čia žiema. Taip buvo pradžioje, bet vėliau įšilo, kaip pas mus karščiausiose vasaros dienose. Daug sutiko, daug matė. Sutiko

būrys lietuvių, daugumoje čia pas mus buvusių. Kun. Rabašauskas pavėžino po Aukštaitiją, sutiko kun. Nykštą, kan. Svarinską, vysk. Vaičių ir daug kitų, N. Sadūnaitę. Buvo Vilniuj, Kaune, Marijampolėje, Biržuose. Paskutines dvi savaites praleido savo Tėviškėje Gaurėje. Tenai gyveno savo Gimtinės namuose su broliu ūkininku, kuris gyvena su žmona ir jauniausios dukrelės šeima. Atvažiavo į Gimtinę ir brolis su žmona ir sesuo su vyru iš Amerikos. Suvažiavo Lietuvoje

gyvenencio brolio po Lietuvą išsisklaidę vaikai su šeimom. Galime suprasti ir pajusti koks džiaugsmingas, giliai giliai išgyvenamas buvo mūsų Klebonui ir visai Giminei visos giminės susitikimas... Gera susitikti, begaliniai skaudu vėl išsiskirstyti...

Klebonas teiravosi ar būtų galima gauti jaunesnį kunigą lietuvių Australijos lietuviams, bet maža vilties. Tačiau užsiminė, kad mūsų Parapijos nepaliks be lietuvių kunigo.

P.V. Baltutis įsiterpė paminėdamas, kad Parapijos Tarybos numatytą piniginę dovaną šioje Sukaktyje, kun. Juozas Petraitis nukreipė kita linkme Parapijos Tarybos sutikimu. Šią dovaną kun. J. Petraitis skiria savo Tėviškės - Gaurės komunistų sudegintos bažnyčios statybai. Graži, kilni auka.

Dėkojo Klebonas už Parapijos Tarybos dovaną - kelionę - atostogas Lietuvoje, už dovaną šia progą, už šį Sukakties vakarą, už sveikinimus ir dovanas visiems.

Visų sveikintųjų kalbose ir kiekvienas savyje jautėme ramybę ir džiaugsmą, kad vėl turime kleboną kun. Juozą Petraitį, kad pažadėjo mūsų nepalikti be lietuvių kunigo.

Įžengiamo į antrą dešimtmetį su mūsų Klebonu kun. J. Petraitiu. Laiminki Viešpatie, mūsų Dvasiško Tėvo dienas, teiki ir mums tvirtybės dirbti mūsų lietuviškoje Parapijoje, ją stipriai išlaikyti, sulaukti ateinant jaunesniųjų.

S.P.

Lietuvos kovų ir kančių istorijos leidimas tęsiamas Pareiškimas visuomenei

Mes, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai atstovaujantys asmenys - valdybos pirmininkas Bronius Nainys, vicepirmininkai Vytautas Kamantas, dr. Petras Kisielius, vicepirmininkė, dr. Vitalija Vasaitienė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovas Lietuvoje Juozas Gaila ir Lietuvos kovų ir kančių istorijai lėšų telkimo vadovas dr. Antanas Razma bei Seimo narys prof. dr. Vytautas Landsbergis, Seimo narys, Politinių kalinių sąjungos pirmininkas Antanas Stasiškis, Seimo narys, Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos prezidentas Balys Gajauskas, Lietuvos Istorijos instituto direktorius prof. dr. Antanas Tyla, buvęs laikinasis Genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadovas Juozas Starkauskas, Laisvės kovų archyvo redkolegijos narė Nijolė Gaškaitė, Mokslo ir enciklopedijų leidyklos direktorius Zigmas Pocius, Lietuvos gyventojų represijų tyrimo centro vadovė Birutė Burauskaitė, dvejose posėdžiuose apsvaistė padėtį, susidariusią išleisus dokumentų rinkinį „Lietuvos gyventojų trėmimai 1941, 1945-1952 metais“ pavandintą „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ I-uoju tomu, ir nutarėme:

1. Išleistame dokumentų rinkinyje iš serijos „Lietuvos gyventojų trėmimai 1941, 1945-1952 metais“, padaryta esminė klaida - tai

komentarų ir paaiškinimų trūkumas. Nors nėra pagrindo abejoti, kad paskelbti dokumentai yra parašyti pačių okupantų ir jiems parsiadavusių lietuvių, tačiau jie nepažaiduoja tikrovės, kančių ir siaubo, kurį patyrė tremiamieji. Todėl manome, kad reikia ruošti to rinkinio pataisytą ir papildytą laidą. Naujoji laida turėtų būti papildyta naujais dokumentais, patikslinta jų atranka ir išdėstymo tvarka. Kiek įmanoma, būtina patikrinti dokumentų autentiškumą ir aptarti turinio patikimumą. Prie dokumentų būtina pridėti išsamūs komentarai ir autentiški tremtinių liudijimai.

2. Sumanytą išleisti „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ 16 (daugiau ar mažiau) tomų seriją reikia sveikinti ir visokeriopa palaikyti. Pasitarimo dalyviai, dėkodami iševijios lietuviams už paramą šiam leidimui, pabrėžia, kad jo sumanytojas ir padėjęs daug pastangų jam įgyvendinti PLB pirmininkas Bronius Nainys yra pernelyg asmeniškai puolamas, nes šio leidinio trūkumai - tikrai nėra jo kaltė. Vieši ir neatsakingi išpuoliai prieš daug metų lietuviškai veiklai paaukojusį Bronių Nainį ne tik skaudina jį, bet dėl vienoje knygoje esančių trūkumų gali sužlugdyti visą sumanytą ir tolimesnį knygų leidimą. O leidimo darbą reikia neatidėliojant tęsti, kol tebėra gyvi represijų ir genocido liudininkai, kurių autentiški prisiminimai turi

papildyti, praplėsti ir patikslinti čekistų dokumentuose iškreiptą tikrovės vaizdą.

3. Tolimesniam „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ ruošimui ir leidimui PLB valdybos, Lietuvos istorijos instituto, Tremtinių ir politinių kalinių sąjungos, Politinių kalinių sąjungos vadovybių bendru sutarimu yra sudaromas specialus koordinacinis priežiūros komitetas, į kurį pakviesti:

dr. Petras Kisielius - Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas,
dr. Kęstutis Girnius - „Laisvosios Europos“ radijo skyriaus vedėjas Europoje,
dr. Rasa Mažeikaitė - istorikė (Kanada), prof.dr. Benediktas Mačiūka - istorikas (JAV),
prof.dr. Antanas Tyla - Lietuvos Istorijos instituto direktorius,
Balys Gajauskas - Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo narys,
Antanas Stasiškis - Lietuvos Politinių kalinių sąjungos pirmininkas, Lietuvos Respublikos Seimo narys,
prof.dr. Zigmas Zinkevičius - akademikas, Birutė Burauskaitė - Lietuvos Gyventojų represijų tyrimo Centro vadovė, Nijolė Gaškaitė - Laisvės kovų archyvo redkolegijos narė, prof.dr. Vytautas Landsbergis - Lietuvos Respublikos Seimo narys, kunigas Jonas Boruta, S.J. - Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos narys.

(Nukelta į 7-tą psl.)

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Dr. Stasj Statkų mirties šeštoje metinėse minime Svč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje šv. Mišių auka, kurias užprašė žmona p. Halina Statkuvienė su šeima rugpjūčio 21 d.

Prie Parapijos Namų dirbo vėl Benediktas Beržanskas grindų ventilacijai ir Petras Mažylis elektros apšvietimui. Jiems už dailiai atliktą savanorišką darbą nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Daukyns.

Adelė Varkalienė Parapijos išlaikymui aukojo \$20. Ačiū jai! Geelonge lietuviškos pamaldos šv. Jono bažnyčioje

Aukos „Tėviškės Aidams“ liepos mėn.

Mrs. A. Reutas \$15 ir J.A. Stankevičius \$15.

Nuoširdus ačiū aukotojams

„T.A.“ Administracija

rugpjūčio 21 d. sekmadienį 9.30 val.

Arkivyskupas Teofilius Matulionis rugpjūčio 20 dieną 1962 m. mirė Seduvoje. Daugelį metų iškentėję Sovietų kalėjimuose, didvyriškai liudiję Kristų savo žodžiu ir gyvenimu. Jo beatifikacijos ir kanonizacijos byla Romoje pradėta 1990 m. Melskimės Bažnyčios pripažinimo šventuoju, kad galėtume turėti šventuoju ir užtarėju danguje

Parama „Tėviškės Aidams“

Kun. Juozas Petraitis MIC - Adelaidės Lietuvių Parapijos klebonas, „Tėviškės Aidams“ atsiuntė \$400, kai liepos 31 d. Adelaidės Parapijos Taryba suruošė „Tėviškės Aidams“ parenti popietę ir loteriją. Nuoširdžiai dėkojame kun. J. Petraičiui MIC, Adelaidės Parapijos Tarybai ir visiems aukojusiems „Tėviškės Aidų“ paramai.

ALK Federacijos valdyba

Adelaidė

Mirė A. ū. Ignas Vadeikis savo namuose 14 d. liepos, sulaukęs 87 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, buvo kalvis, vėliau dirbo mūriniu ir statybininku. Lietuvoje vedė latvaitę Zentą Buks, užaugino ir išmokslino sūnų Rimą ir dukrą Reginą.

Į Australiją atvyko 1948 m. apsigyveno Adelaidėje. Buvo nuoširdus šv. Kazimiero Parapijos parapijietis.

Liepos 19 d. 2 val. p.p. šv. Kazimiero bažnyčioje už Mirusį kun. J. Petraitis aukojo gedulingas Mišias su pamokslu. Palydėtas į Cheltenham kapines. Klebonas atliko laidojimo apeigas. Dukters namuose pakviesti artimieji pasiguodimui prie užkandėlio.

Mirusiam suteiki, Viešpatie, amžinąjį džiaugsmą, likusius

gyvuosius suraminki.

„Tėviškės Aidams“ parenti liepos 31 d. sekmadienį po šv. Mišių Liet. Kat. Centro salėje buvo suruošta popietė. Liet. Kat. Moterų D-jos v-ba paruošė skanias pietus, buvo ir cepelinų - mūsų pietautojų mėgstamų. Parapijos Taryba paruošė loteriją. Buvo šalta diena, bet apšildytoje salėje, gera, jauku. Susirinko geras būrys parapijiečių, skaniai pietavome, smaguriavome prie kavutės spurgom ir pyragais. Loteriją pravedė Parap. Tarybos narys Jurgis Vitkūnas, laukėme laimėjimų.

Sv. Mišiose atsilankė Kunigas - tautinių grupių reikalų vadovas ir sakė pamokslą. Dalyvavo ir popietėje.

Gyvuokite „Tėviškės Aidai“ visada mūsų laukiami. S.P.

Paskelbtas kreipimasis į viso pasaulio dzūkus

Aldona Zinkevičiūtė

Alytuje įsikūręs pirmojo Dzūkijos kultūros kongreso organizacinis komitetas priėmė kreipimąsi į viso pasaulio dzūkus. Kreipimesi sakoma, jog prieš dvejus metus įsikūrusios Dzūkų kultūros draugijos, organizuojančios įvairius etninius renginius šiame regione, pagrindinis tikslas - kitamet, birželio viduryje, kuomet Alytus švęs miesto dieną, surengti dzūkų kultūros kongresą.

Tai būtų pirmas toks renginys Dzūkijos istorijoje, į kurį numatoma pakviesti viso pasaulio dzūkus. Jo metu planuojama surengti Dzūkijos amatų ir ūkio gaminių mugę, meninės kūrybos parodas. Svarbiausiu kongreso akcentu taptų Dzūkijos dainų šventė, kuri Alytuje vyktų jau antrą kartą. Pirmoji buvo surengta daugiau kaip prieš penkiasdešimt metų.

Numatoma išleisti ir specialų kongreso leidinį, kuriame būtų aptariami Dzūkijai svarbūs

klausimai - kalba, gamta, istorija ir t.t.

Dzūkų kultūros draugijos koordinatore, Alytaus miesto vicemerė O. Suncovienė sakė, jog iki šiol draugijos veikla apsiribojo daugiau saviveiklinio pobūdžio renginiais ir kongresais yra pirmas didelis bei rimtas sumanymas, tad jam ir ruoštis pradėta gerokai iš anksto.

Dzūkijos kultūros kongreso organizacinis komitetas kreipiasi į savo kraštiečius, tikėdamasis iš jų ir finansinės paramos, ir didesnio aktyvumo. „L.R.“

Lietuvos kovų ir kančių istorijos leidimas tęsiamas

(Atkelta iš 6-to psl.)

Komiteto pirmininkais kviečiami: Antanas Stasiškis (Lietuvoje) ir dr. P. Kisielius (išsvijoje). Komiteto sekretorė pakviesta Birutė Burauskaitė.

Rugpjūčio mėn. 21 d., Melb. Liet. Namuose, įvyksta solistės

Virginijos Bruožytės-Muliolienės dainų koncertas.

Bilieto kaina 10 dolerių. Vaikams, iki 12 metų amžiaus - nemokamai.

Koncerto pradžia 2.30 val. po pietų.

Pagerbkime mūsų mielą dainininkę gausiu atsilankymu.

Melb. L.Karių Vet. S-ga „Ramovė“

Hobarte

Liepos 25 dieną Hobarto universitete veikiantis Lietuvos Studijų Sambūris surengė pietų pertraukos pasikalbėjimą su teisių dėstytoju dr. Ryszard Piotrovicz. Pasikalbėjimą pravedė teisių fakulteto profesoriaus bendrininkas dr. Sam Blay.

Dr. Piotrovicz nagrinėjo Lietuvos Konstituciją po Sovietų Sąjungos mirties.

Zinoma, visų 145 Konstitucijos straipsnių išgyvildinti laiko nepakako ir tik straipsniai kurie žymiai skiriasi nuo kitų kraštų Konstitucijų buvo smulkiau aptarti.

Dr. Piotrovicz pažiūrėjo jautėsi trūkumus Rytų Europos žmonių dvasinio supratimo, į Konstituciją jis žiūrėjo tik australiško advokato akimis, ir bent man, net jo lenkiškumas šiek tiek jautėsi, ypatingai kalbant apie Vilnių ir lenkų mažumas Lietuvoje.

Trumpai apsarstyti buvo tik pirmo skyriaus straipsniai - 6,7,8, - antro skyriaus įžanga ir straipsniai 37,38,43,45 - „Įpatingos Sąlygos“ - straipsniai 10,12,17,32,46,47 ir 5-to iki 7-to skyrių straipsniai 56,78.

Lietuvišką dvasią atsispindinčią Konstitucijoje geriau atjautė ir suprato dr. Blay, imigrantas iš Afrikos, ypatingai kas lietuvių vaikų pareigas senstantiems tėvams. Gal būt šeimos sąvoka Afrikoje yra daugiau panaši į lietuvišką kaip Australijoje kur ekonominė atskiro šeimos asmens padėtis yra pirmieji, o pareigos tėvams priklauso nuo asmens dosnumo.

Bendrai paėmus, pasikalbėjimas buvo labai įdomus. Dr. Piotrovicz nelaide save visa zinančiu ir kalbėjo tik palygindamas Lietuvos Konstituciją su angliškai kalbančių kraštų Konstitucijomis.

Jo nuomone, teoretiškai konstitucija saugoja daugumos piliečių teises ir nors nėra teisiškai idealus dokumentas, jis nėra

paraštas tik išrinktinai žmonių grupei, ir yra gana demokratiškas.

Kada dr. Piotrovicz išvados buvo bendrai apsarstytos, Algis Taškūnas padėkojo visiems už atsilankymą ir išreiškė didelį pasitenkinimą, kad čia, taip toli nuo Lietuvos galime ir turime progos svarstyti svarbius Lietuvai klausimus.

Lietuvos Studijų Sambūris yra Algio Taškūno darbo vaisius ir veikia Hobarto universitete jau daugelį metų. Be įvairių kitų parengimų, šis sambūris mokslo metu panašius pasikalbėjimus rengia kas pirmadienį pietų pertraukos metu. Į šiuos pasikalbėjimus susirenka įvairių tautybių žmonės kurie įdomaujami Lietuva. Skaitytėjai būna profesoriai ir kiti aukšto išsilavinimo žmonės kurie paskaitoms visada yra gerai pasiruošę ir paskaitoms būna įdomios. Gaila, kad Hobarte gyvenančių lietuvių tik mažuma atsilanko jų paklausti. Suprantama, mūsų čia nedaug yra likę ir esame jau senesnio amžiaus žmonės, pradedam pavargti, sunkoka iš namų išsirengti ir keliauti iš vieno miesto galo į kitą, bet būtų malonu kartas nuo karto pamatyti daugiau lietuvių tuose parengimuose, tas išreikštų paramą ir įvertinimą Algio Taškūno pastangų laikyti Lietuvą kitataučių dėmėsy. Algis yra gal būt vienas iš labiausiai nusipelnusių lietuvių Australijos lietuvių tarpe. Jis įveda ypatingai daug darbo skleidamas Lietuvos vardą ne tik Tasmanijos ribose, bet ir po visą pasaulį. Australijai jo darbą įvertino apdovanodami jį „Order of Australia“ medaliu - Hobarte gyvenančių lietuvių gausėnis atsilankymas šiuose parengimuose būtų didelė moralinė parama Algiui jo darbuose.

S. Augustavičius

PRANEŠIMAS

reikalaujamos kainos.

„Laisvės Kovų Archyvo“ Redakcija praneša, kad visi dešimt tomų minėtų knygų yra jau išparduoti. Atsipašom vėliau užsisakiusių. Redakcijai buvo sunku numatyti tiražo kiekį, nes pareikalavimas viršijo statistiniai numatyta apskaičiavimą.

Dabar jau yra paruošti spaudai XI, XII ir XIII tomai. Tikimasi, kad greitai laiku jie bus išleisti. Zinoma, priklauso nuo finansinio pajėgumo ir spaustuvių

Pasitarimas dėkoja visiems, parėmusiems „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ leidimo sumanymą bei jo įgyvendinimą ir kviečia toliau visokeriopai remti. Tik bendromis visų Lietuvos patriotų pastangomis galėsime deramai atlikti šį būtiną ir neatidėliotiną darbą.

Je kas norėtų užsisakyti tas tris knygas, nedelskite prisiųsti \$A20 ir sau adresuotą (su ženkliuku) voką ir aiškų adresą. Pinigai bus laikomi Melburno „Talkoje“. Jei knygų kaina ir persiuntimas oro paštu būtų mažesnis, likutis bus perduotas kaip auka. Pinigai bus grąžinti, jei adresatas knygų negautų. Zinoma, aukos yra visuomet priimamos su nuoširdžiu ačiū.

Vietoj gėlių, užsisakykite „Tremtinį“ ir (ar) LKAO, kurio tęsinys greitai laiku bus platinamas. Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių S-ga jūsų neapvils, nes ten patiekto žinios ir kovos už laisvę yra nesuklastoti faktai, o ne komunistinis melas iš KGB-NKVD archyvu.

LPKT atstovas Australijoje
V.L. Mačys
P.O. Box 539,
Pascoe Vale, 3044

Kaip Lietuva įgyvendins įstatymą, kurio niekas nesupranta?

Nuo šių metų birželio 1 dienos Lietuvos piliečiai, įsigydami brangų turta (už daugiau kaip 15 tūkstančių litų), turės iš karto pateikti nuolatinės gyvenamosios vietos valstybinei mokesčių inspekcijai pajamų deklaraciją. Praėjusių metų gruodžio 9 dieną Seimas priėmė įstatymą „Dėl brangų turta įsigijusių arba įsigyančių Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų deklaravimo“. Šių metų balandžio 25 dieną Vyriausybė savo nutarimu nustatė šio įstatymo įgyvendinimo tvarką.

Valstybinės mokesčių inspekcijos vadovai ne kartą yra kalbėję, kad šio įstatymo įgyvendinimas yra labai sudėtingas. Jie nesiryžta prognozuoti šio įstatymo gyvybingumo.

Įstatymas, anot mokesčių inspektorų, į keblia padėtį stato ne tik juos, bet ir žmones, iš kurių reikalaujama deklaruoti turta. Deklaruojamas pajamas, už kurias įsigyjamas brangus turta, jie turės pagrįsti dokumentais. Tuo tarpu šioje pastarojo laikotarpio sumaištyje daugelis jų neturi ir negalėjo turėti. Tikriausiai prasidės įvairių istorijų kūrimas. Opatikrinti jas mokesčių rinkėjai vargu ar turės galimybių.

Kas, pavyzdžiui, galės priekaištauti ar kuo nors kaltinti žmogų, kuris teigs mašiną pusvelčiui pardavęs todėl, jog pirkėja jam patikusi ir jis turįs savų interesų. Si pirkėja savo ruožtu jau gali tą patį automobilį parduoti brangiau ir deklaruoti savo pajamas.

Konstitucinio Teismo teisėjas S. Šedbaras yra sakęs, kad žmogui niekas su savo nuosavybe negali uždrausti elgtis taip, kaip jis nori.

Pirmajame Nepriklausomybės akto signatarų klubo susirinkime šis įstatymas buvo apibūdintas kaip gimdantis teisinį nihilizmą. Nepriklausomybės akto signatarai kalbėjo, jog jie nepriiminėję įstatymų, kuriuos nežinia kaip įgyvendinti. Kaip rodo praktika, sunkiai suvokiamas įstatymas visuomenėje priimamas kaip leidimas jo nepaisyti. Visuomenei, anot signatarų, reikia aiškų, o ne diskutuotinių, laisvai interpretuojamų įstatymų.

Signatarai juokavo, jog šis įstatymas, kuris galioja atgaline data (reikalaujama deklaruoti pajamas, už kurias brangus turta buvo įsigytas nuo 1990 metų kovo 11 dienos), patvirtina liūdną faktą, jog Lietuva tegali priiminėti „atbulinės eigos“ įstatymus.

Katastrofiškai daugėja sergančių niežais

Siais metais Lietuvoje katastrofiškai padaugėjo sergančių niežais, pranešė Eltai Respublikinis higienos centras ir Respublikinis odos ir veneros ligų dispanseris. Per pirmąjį šių metų pusmetį tokių ligonių buvo 2400 daugiau nei tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu.

Daugiausia niežais sergo Vilniuje (1739 žmonės), Kaune (922), Klaipėdoje (828), Šiauliuose (526) ir Panevėžyje (250) bei Ukmergės (238) ir Šilutės (229) rajonuose.

Kaip vieną pagrindinių šios ligos priežasčių Respublikinis higienos centras nurodo sumažėjusių pirtų ir prausimosi vietų skaičių.

Feliksas Telksnys

Tuo tarpu visas civilizuotas pasaulis vadovaujasi nuostata, kad įstatymas atgal negalioja.

Apie tai kalbėjo ir Lietuvos Konstitucinio Teismo pirmininkas J. Zilys. Pasak jo, žmonės negali normaliai gyventi žinodami, jog dabartinė jų veikla gali būti vertinama pagal ateityje priimtus įstatymus.

Lietuvos Konstitucinis Teismas yra nagrinėjęs du atvejus, kuriuose paliesti įstatymo taikymo atgal momentai. Abu sykius jie įvertinti nepalankiai.

Lietuvos advokatų tarybos pirmininkas K. Lipeika sakė, jog įstatymai atgal galėtų būti priiminėjami tik išimtiniais atvejais. Tarkim, karo ar kitomis ekstremaliois sąlygomis.

Kaip informavo valstybinės mokesčių inspekcija, šiuo metu mūsų šalies gyventojai gali ir turi deklaruoti tik turta, įsigytą nuo šių metų birželio 1 dienos. Kol kas nėra nustatytos ir patvirtintos brangaus turta, įsigyto nuo 1990 metų kovo 11 dienos, vidutinės rinkos kainos.

Bendros Lietuvos ir JAV kariuomenės pratybos: lietuviams trūksta geros avalynės ir maisto

Birutė Vyšniauskaitė

Nuo liepos 17 dienos Ignalinos, Sventionių ir Nemenčinės rajonuose pagal programą „Military to military“ (kariškiai - kariškams) vyko Lietuvos kariuomenės brigados „Geležinis vilkas“, savanorių, šio pavasario kviestinių ir amerikiečių jūrų pėstininkų bei specialiųjų padalinių kariškių bendros pratybos.

Jos prasidėjo Aukštaitijos nacionaliniame parke, netoli Pakretuonės maifono.

Cia kariškiai savo jėgas išbandė specialiose užduotyse: mokėsi žvalgyti ir atremti priešininką miške plaukdami valtėmis ir važiuoti dviračiais.

Pratybose dalyvavo apie dvyyniasdešimt kariūnų, tarp jų vienuolika amerikiečių. Jiems vadovauja Amerikos lietuvis majoras E. Čiapas (tarnaujantis JAV armijoje 18 metų). Amerikiečiai stengiasi pamokyti ir patarti lietuviams, kaip veikti miške ar prie vandens ekstremaliois

Jų nuo 1990 metų sumažėjo daugiau kaip du kartus.

Higienos centras bei Odos ir veneros ligų dispanseris informuoja, kad serga ne tik neturintys kur išsimaudyti, nors tarp pastarųjų dažnesnės įvairios komplikacijos, ypač pūlingos odos ligos. Tokie ligoniai kur kas pavojingesni aplinkiniams, nes gali užkrėsti ir trumpalaikio kontakto metu.

Įtarus susirgimą niežais, patariama nedelsiant kreiptis į gydytoją, pasitikrinti visiems šeimos nariams. Higienos centras prašo miestų ir rajonų valdybų skatinti pirtų veiklą.

ELTA

Šeima Naujajame Testamente

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Tikintieji vieni kitus vadina „broliais“ ir „seserimis“, tai reiškia, kad tarp Bažnyčios narių taip pat egzistuoja kažkas panašaus į šeimos ryšius. Šį gyvenimą reglamentuoja tikėjimas. Apaštalas Paulius laisše Efeziečiams kalbėjo: *Jūs jau nesate svetimšaliai, bet esate šventi ir Dievo šeimos nariai (plg. Ef. 2, 19)*. Šią šeimą apjungia absoliuti Dievo Tėvo meilė. Taip Bažnyčia tampa tikra Dievo šeima, Dievo namais. Apaštalų darbų knygoje mes susipažįstame su Dievo ir artimo meilės dvasioje augančia jauna krikščioniška bendruomene. Bendras dalyvavimas Eucharistijos šventime šiai šeimai - bendruomenei reikšė realų, visa apjungiantį, Dievo dalyvavimą gyvenime. Ir šiuolaikinės savokos „bažnyčia“, „parapija“ turi daug bendrų elementų su šeima.

Įvairiose Romos imperijos vietose, įkurdamas krikščioniškas bendruomenes, apaštalas Paulius jomis rūpintis pavesdavo vyskupams ir presbyteriams, kurie būdavo tarsi bendruomenių tėvai. Tokiais paprastai būdavo dori, sąžiningi ir garbingi šeimų tėvai. Šeimą ir Bažnyčią visada jungdavo tamprūs tarpusavio ryšiai.

Kaip matome, šiandien daug lengviau yra kalbėti apie Jėzaus daromus stebuklus, apie kančią ir prisikėlimą, daug sunkiau yra iš biblinio taško žvelgti į šeimą. Sunkiau todėl, kad mes vis susiduriame su etinėmis ir moralinėmis problemomis, kurios ypač šiandien nėra malonios daugeliui, kurios neatskiriamai susijusios su visu Svento Rašto ir Bažnyčios mokymu. Iš Dešimties Dievo įsakymų negalime išmesti pavyzdžiui įsakymo gerbti tėvą ir motiną. Todėl būtina, kad ypač besiruošiantys šeimai jauni žmonės, o taip pat ir jaunos šeimos, gerai susipažintų su šv. Raštų ir Bažnyčios mokymu. Sie, tarptautiniai šeimos metai, tam atveria geras galimybes. Bažnyčia niekuomet gali apsiimti išspręsti visų socialinių - ekonominių problemų, tačiau, sukaupti milžinišką patirtį ir vykdydama Išganytojo jai pavestą misiją, mielai atveria savo lobynus visiems, kurie nori toliau dalyvauti kūriamajame Dievo darbe. LRTV

Tačiau jos jau baigiamos rengti.

Šiuo metu žmonės jau deklaruoja turta, kainuojantį daugiau kaip 15 tūkstančių litų. Be deklaracijos jis (butai, mašinos ir pan.) nėra registruojamas.

ELTA pranešė, kad komisijos privalomam registruoti brangiam turtui įvertinti posėdyje nustatyta minimalus deklaravimui priklausancio turto kainos dydis.

Lietuvos gyventojai, įsigiję brangų turta nuo 1990 metų kovo 1 dienos iki 1994 metų gegužės 3 dienos, privalo deklaruoti pajamas, už kurias jis buvo įsigytas, jei šio turto visa įsigijimo rinkos kaina atitinkamu laikotarpiu yra ne mažesnė už nustatytąją.

Minimalus deklaravimui priklausancio turto kainos dydis nuo 1990 metų kovo 11 dienos iki 1990 metų pabaigos nustatytas 12700 Lt (127 Lt)... O nuo 1994 metų balandžio 1 dienos iki 1994 metų gegužės 31 dienos - 14600 Lt.

Pasak komisijos privalomam registruoti brangiam turtui įvertinti pirmininkės J. Kumpienės, buvo atsižvelgta į infliacijos tempus, kainų ir darbo užmokesčio santykio bei piniginio vieneto perkamojo pajėgumo dinamiką. „L.R.“

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvird., 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Penktadieniais 5 - 11.30 val.

Šeštadieniais 2 - 12.30 val.

Sekmdadieniais 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvird., penktad., ir šeštad nuo 6. val.

Sekmdadieniais nuo 1. val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

SVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose?

Kodėl nepasiteirauti?

Skambinkite 708 1414.